

Canadian Human Rights Commission

National Aboriginal Initiative
Misiwéskamik Ininiwak Otisicikáwiniwáw

Your Guide to...

Ta isi nisitotaman ana Kici Wanasowéwi masinahikan Canadian Human Rights Act ká itakik

Rights – Responsibility – Respect
Kawisk Kékwana Paminikéwina – Kanawénitamowina – Kisténitákosiwin

This publication is also...

Pakawisínák mina isi masinahikatéw óma

The Commission acknowledges...

Anikik Okimáwak nanáskoméwak ókik Native Women's Association of Canada ká itimit óma kákí wícihiwécik é ositániwanik óma masinahikan.

For more information...

Kisáspin awasimé kékwána kinóté kiskéniténáwáw óma oci kawisk ininíwi paminikáwina, ókik kitakí nátáwak:

National Office
Kici Okimáwi Atoskéwikamikos
344 Slater Street, 8th Floor,
Ottawa, Ontario K1A 1E1
Kikakípé isi ayamin: 613-995-1151
Mwác kékwán kika tipahikan: 1-888-214-1090
TTY: 1-888-643-3304
Kikakípé isitisayén kí masinahikana: 613-996-9661

National Aboriginal Initiative
Misiwéskamik Ininiwak Otisicikéwiniwáw
175 Hargrave Street, Room 750
Winnipeg, Manitoba R3C 3R8
Kikakípé isi ayamin: 204-983-2189
Mwác kékwán kika tipahikan: 1-866-772-4880
TTY: 1-866-772-4840
Kikakípé isitisayén kí masinahikana: 204-983-6132

Note: All complaint-related...

Kiskisi: Kápé acimonániwak óma nántaw é isi wísakáspinatit awiyak nété ana Kici Okimáw otatoskéwikamikok ta isitisayikátéw

© Minister of Public Works and Government Services 2010
Cat. No. HR21-2010E
ISBN 978-1-100-16788-6

This publication is available...

Óma masinahikani ácimowin mina ki isi masinahikátéw Pákwásímonik isi éko mina pakán isi éko óta kikakí miskénáwáw éyako www.chrc-ccdp.gc.ca

DISCLAIMER:...

KAWÉSKÁCIMOWIN: Acimowi masinahikan óma piko móna wina taki ápatan ta oci wanasowániwak. Móna wina anima óma Kici Masinahikan *Canadian Human Rights Act* ká itakik. Anima Kici Wanasowéwin é isi masinahikáték kakinaw awiyak ká ayamítát ta nisitotak.

Table of Contents

Kékwána óta ká Masinahikátéki

Discrimination: What...

Nisitawénicikéwin: Tánisi kékí itótáman ékwéniw oci?

What is discrimination?

Kékwán anima nisitawénicikéwin?

Is your case...

Kéko Kici Okimáwak kékí wápatakik óma ká ispanihikoyan?

What does the Act...

Tánisi étasték anta Kici Wanasowéwasinahikok anima oci nisitawénicikéwin?

Grounds...

Kékwána ápataki óma nisitawénicikéwin ta ispanik

Tánisi étótakik anima nisitawénicikéwin ká itakik

Manénitamowin: Éyako péyak nisitawénicikéwin

Tánisi kéki itótáman kisáspin awiyak ki mánénimik

Duty to accommodate in...

Ká itasowátit ta wícihiwét óma atoskéwinik éko ési paminikáték éyako

What is undue...

Kékwán anima pakwanta.

When does the Act...

Tánispík ké pakitinak awa Kici Wanasowéwin ta mino kinawápacikáték kékwán?

Where can you get help?

Tánté kéki oci wáwícihikawiyán?

Community-based and other...

Kititáwiniwak óma ékosi ká itatoskécik éko anihi kotakiyak ékosi óma ká isi nócitácik anihi otatoskéwiniwáw

Anté Kici Okimáwinik éko anihi ká mámawapicik wanasowéwininiwak

Ispík isitisahamawacik anima mitawéwin anihi Kici Okimáwak

Masinahamani ta isitisayaman mitawéwin

Kíwé itótamowin

Tánisi ési paminak ana Kici Okimáw anihi mitawéwina?

What if you...

Tánisi máka éká tapétawatwáki anihi Kici Okimáwak wéká anihi ká mámawapicik wanasowéwininiwak?

The Act and...

Anima Kici Wanasowéwasinahikan éko Anisinápéwak

Where can you...

Tánté kéki otinaman awasimé kiskénitamowina?

Provincial and...

Pici tipáskanik ká oci paminikátéki ohi ininíwi nakatawénimona ká atoskatakik

Other human...

Kotaka Kici Wanasowéwina ká pakamiskákot ininiw

Glossary

Ayamiwina masinahikan

Discrimination: what...

Nisitawénicikéwin: Tánisi kéki itótaman ékwéniw oci?

Has discrimination affected...

Nántaw ná óma nisitawénicikéwin kíkí isi pakamiskákon? Tánisi kéki itótaman ékwéniw oci? Óma masinahikan wítam kékwán anima nisitawénicikéwin, tánisi ési kakwé nakáskak Kici Wanasowéwin éko tánisi kéki itótaman kisáspin awiyak ékosi isi mánénimiski. Anima masinahikan wítam anihi Kici Okimáwi *Canadian Human Rights Act* (anima **Act**) ká itakik mwác wina pá pakán pici tipáskánik ká isi akisocik.

Anté otánák óma masinahikan takon ita éwíckátéki tánisi étwémakaki anihi ayamiwina. Those words are in bold in the guide. (What word is “bold” so I can bold it)

What is discrimination?

Kékwán anima nisitawénickéwin?

Discrimination is an action...

Anima nisitawénickéwin ékwéniw anima awiyak ká wanitótát óma oci inikok ká tatwáskínét, itowa ininiw kina, ési ayamiyáyan, wéká énapéwiyán wéká é iskwéwiyán wéká pakwanta kékwán oci. Átit óki nisitawénickéwin kíkí wanitótam awiyak piko ité óma kitaskínák éko ká isi anisininiwak. Kisáspin awiyak ékosi kitisi mánénimik, kikákí masinahén **mitawéwin** éko ta isitisayamawat awa Canadian Human Rights Commission (ana **Commission**) ká itit.

Is your case...

Tánté kéki wápacikáték anima kí mitawéwi masinahikan, Kici Okimáwinik wéká ókik okimáwak pá pakán pici tipáskánik ká isi akisocik?

Canada's Constitution splits...

Anima Kici Wanasowéwin Canada's Constitution ká itakik má mískwaci kinawápakimawa ókik Kici Okimáwinik wéká oki Pici tipáskanik ká isi akisocik ta paminakik ékwéniw. Aniki Kici Wanasowéwikimáwak kinawápakimowak átit otatoskénákanak éko ká atoskawácik ininiwa, tápiskóc ókik sóniyawikamikok wéká anihi ká piminámakaki ká paminakik. Anté otánák masinahikátéw anima éko ayíw “**Kici Okimáwinik otasowátéw**” itastéw.

Provinces and territories...

Anikik Kici Okimáwak pá pakán pici tipáskánik ká isi akisocik wínawáw kinawápakimowak ókik ká atawákécik kékwána wéka ékosi ká isi paminikécik éko wístawáw pá pakán ká itakiténik owanawowéwiniwáwaw ápacitáwak. Kisáspin anima kí masinahikán kinawápakimokoci awa péyak okimáwin óma kiskénitamowin masinahikan ta wítam tániwa kéki natawápat anté itápi page 16.

Indians and lands reserved...

Anisinápéwak éko otaskiwáw **Kici Okimáwinik** (federally regulated) oci tipasowátéwa. Máka wína mwác kakinaw ókik ká paminakik kékwána anisinápéwak oci wanasowácikátéwa nété **Kici Okimáwinik**. Tápiskoc óki: Ininíwi wanasowéwikamikok ká atoskécik **Kici Okimáwak** kinawápakimowak, éko ókik ká atawákécik askíy pimi wéká anima atawéwikamik ká paminakik anikik Píci tipáskánik ká isi akisocik okimáwak kinawápakimowak ékwéniw. **Kisáspin kítiténitén éwanitótáskik** anihi ká atawákécik askíy pimi wéká atawéwikamik ká ayácik ékwanik ókik pici tipáskánik wanasowéwina kinawápakimowak ékwani.

To find out if...

Kisáspin kinóté kiskénitén kéko wanasowéwin ta ápacitáyan, kikakí kakitotáw ana ká **atoskawát** anihi Kici Wanasowéwikimáwa, **Commission** ká itit. Ékwanik kika wítamákok awina kékí wápamat ta wícihis ékwéniw oci.

What does the Act say...

Tánisi étasték anta **Kici Wanasowéwasinahikok** anima oci nisitawénicikéwin?

Grounds of...

Kékwána anihi anta **ká kinawápaciatéki anima nisitawénicikéwin** ká itakik

Section 3 of the...

Anta Section 3 ká itakik oci anima **Act** itastéw óma éká ta átawénimit awiyak **otatoskéw** wéká ta wanitótáci piko ispík okwéniw oci:

Race

- Itowa kina ininiw
- Tánté askík wéciyan
- Etasinásoyan
- Ési tapwétaman ayamiyáwin
- étatwaskinéyan
- énapéwiyan wéka é iskwéwiyan
- ité ési nócihitoyan
- ki wíkiton wéká pakán
- tánisi wéká tánté ési ákótoyan
- kisáspin nántaw isi máskisiyani
- nántaw kákí isi misihoyan éko ékí pakiténitamákawian.

To see the Act...

Kisáspin kinóté ayamitán anima Kici Wanasowéwin Act ká itakik óté kikakí miskén <http://laws.justice.gc.ca/eng/H-6/index.html>.

Examples of discrimination...

Ékwanik óki átit óma nisitawénicikáwina ká nisitawinak ana Act ká itit.

You apply...

- É kakwé pítoképéwasiyan iskonikanik éko mwác ki pakitinikawin é iskwéwiyan piko oci.
- É kakwé awiyásóyan sóniyáw éko éká éminikawian óma é ininiwiyan piko oci.
- Iskonikánéy ininiwak éká éwí masinahikéwicik ayíw pakánité iskonikanik épé ocíyan.
- É pakitinikawian oci ki tatoskéwinik é pwayíyan piko oci.
- É pakitinikawian oci ki tatoskéwinik ayíw piko oci ana kitókimám é pakwatát awiyaka ki takomákana.

- É pakitinikawiyán oci ki tatoskéwinik ékí miskikátéki maci maskikíya ki míkok éko éká ékí oci wítamákawiyán ékwéniw.

But if you just don't...

Máka wina ocitáw éká ékaskitáyan ta wítatoskémat kitókimám mwác wina anima takí itwaniwan é nisitawénicikawiyán ékota oci. Kisáspin ki titénitén óma awiyak ékosi é isi kinawápamis, kakitos ana péyak otatoskénákan anté oci **Commission** ká itakik ta kiskénitaman awasimé kékwána ékwánima oci.

Discriminatory practices

Nisitawénicikéwina éká ká tawinikátéki ta itócikániwaki

The Act forbids...

Anima **Act** ká itakik mwác tawinam oki nisitawénicikéwina ta ápataki – mwác péyak oki

Denying someone...

- Ká atawénitamawat ta mínat wéká ta wícihat kékwániw ké natotamákawiyán isi (Section 5).
- Éká awasimé éwí atoskéyat awiyak wéká éká kawisk é isi kinawápamit otatoskéwinik (Section 7).
- Ká pimitisayikátéki atoskéwi wanastáwina wéká itótamowina ká nakáskamákéki óma awiyak nántaw ité ta masinahikéyit ta atoskéstamákét (Section 10).
- Pá pakán é isi tipahámáik nápéwak inikok iskwéwak éko pá péyakwan éko pá péyakwanok é isi atoskátakik otatoskéwiniwáw (Section 11).
- Ká nakataman pakwátikosiwin ayamiwina antá sipwé ayamiwinik wéká anta ká nókopaniki kimasinahikéwin (Section 13).
- Ká ániménitamiyat awiyak (Section 14).
- Ká natawi maci asotamawat ana awiyak kákí masinahak mitawéwin anté isi Commission ka itakik wéká anihí kákí masinahikéstamakot awiniwa (Section 14).

Harassment:...

Animénitamowin: éyako péyak nisitawénicikéwin

Harassment occurs...

Ayíw anima animénitamowin ispi ká ispanik:

- Ká wanihitát wéká ká kitimahit awiyak.
- Ká asotamawat wéká ká kakwé sékimat awiyak.
- Pakwanta ká itis wéká ká kakwé wawiyatét anima oci tántowa wéká tánté kina oci, wéká inikok ká tatwáskínéyan wéká ési ayamiyáyan wéká apók nántaw isi máskisiyani.
- Pakwanta káwí nántaw isi másiyis wéká miciminiski tápiskóc ká mákonis, cístiniski wéká pakamahoski, ékwéniw anima maci notinikéwin.

Employers are responsible...

Anikik otatoskéhiwéwak wina anima kinawápamikowak éká ta wani tótát awiyak ité ká atoskét éko ta kitotát anihí óma ékosi ká isi kinawápamát otatoskénákana. Ité ká

atoskániwak takí takoki anihi wanasowéwina éká ká tawinikáték awiyak pakwanta ta mánénimit éko piko ispiík takí kinawápacikátéw natawénicikátéki.

What can you do if...

Tánisi kéki itotaman kisáspin ki wani mánénimikawin?

Report it to your...

Wítamaw kitókimám káwina ékosi isi nakata. Kisáspin kikiténitén nántaw awiyak é kakwé itótás, wítamawik simákanisak. Wítamaw ana ká mánénimis éká é cíkénitaman anima ká isi kinawápmis wéká ká itótás.

If you are harassed...

Kisáspin ki manénimikawin anté ká atoskéyan, wítamaw ana kitókimám ékwéniw ká kinawápmikot ta kakitótát anihi ká manénimis kékwán wéci totak anima éko ta pónitát wéká ta misiho. Kisáspin mwác kiwi wícihikok, natona wanasowéwi masinahikana ékwéniw ká wítakik wéká miskaw ana otatoskénákan ékotowa ká nákcitát ta paminak. Masinaha kakinaw kékwán ká ispanihikoyan, tánispiík, tánté éko awina ká wápatak ékwéniw.

If a service provider...

Kisáspin ana otatoskéstamákéw ki wanitóták wéká ki manénimik, otókimáma kika wítamawáw.

Duty to accommodate...

Ká itasowátit ta wícihiwét óma atoskéwinik éko ési paminikáték éyako

Sometimes, employers must take...

Áskaw, anihi otatoskéhiwéwak piko nántaw ta isíciátakik óma ta mino nocikét anté otatoskéwinik awa ininiw. Ayíw óma icikátéw, **kawisk kékwána ta wanastániwaki** éká awiyak ta wanitótát wéká pakwanta kékwániw ta oci manénimit anté otatoskéwinik. Tápiskóc ókik iskwéwak kákí ocawásimisicik, ta tawinamácik ta apicik wíkiwák nómakés ta opikiyawasocik. Éko mina ta pakitinácik ta pimitisayaminít ká isi kísihanik anima otápwétamowinináwáw. Ékwaniw ókik otatoskéhiwéwak piko ta nákcitácik étakoki wanasowéwina éká pakwanta awiyak ta wanitótát wéká ta mánénimit anima oci itowa wéká tánté ócít ana anisininiw, éko ta mwéskwatastát anima wanasowéwin ta mino ápatok.

Business or organizations...

Otatoskéhiwéwak ókik ká nákcihikocik **Kici Wanasowéwina** itasowátáwak kawisk kékwána ta paminakik éká ta animítát kékwána óki otatoskéwak, tápiskóc anihi ká máskisicik éká ká pimotécik ta ositamácik ité kéki isi kospátawípanicik anihi ká ápaciyácik anihi pimáskowépakosocik otápanáskwa.

If you have special...

Kisáspin kitayán kékwán wéká nántaw kitisiyayán éko ki natawénimáw ana kitókimám kawisk ta itastát anima ka isi wíci káték anta Subsection 15(2) oci anima Act ká itakik, piko ta:

Tell your employer...

- Wítamawat ana kitókimám tánisi kékí isi mino ápatak ékwánima inikok ta wícihikoyan kawisk ta atoskátaman kékwána anté ki tatoskéwinik.
- Wítamawat kitókimám kakinaw kékwána óma ká itáspinéyan éko tánisi kékí isi wícihikoyan anihi ki méskwatastániwaki ká isi natawénitaman ta mino atoskéyan.
- Kakitos ta wítamawat ana kitókimám tánisi máwaci óma kékí isi wétak éko ké isi minopanik ta atoskátaman ki tatoskéwin kisáspin nántaw kitisi máskisin.

Andrea's story

Andrea otá cimowin

Andrea is a member...

Spruce Tree First Nation awa oci Andrea éko kí atoskástamawéw anihi Okimákana éko Wanasowéwininiwak nántaw tépakop askíya masinahikana éki nákcitat. Ékwaniw ókik kákí itácik oníkánístamwak éwí pakitinit awa Andrea wésá mána mistahi épatayak éko éwí kisíwénitak óma mána ka kiskwépeci pakwanta ékitotát awiniwa. Ékwani awa Andrea iténitam anima ayíw ká oci pakitinit otatoskéwinik wésa ésam óma ká máskisit. Ékwani óma tanto takwákin é píkiskáciwénitak awa Andrea aspin anihi kákí waníhát otánisa niyánano askíy asáy éko ispík ká minikwét iskotéwápoy ékota anima mána ká píkiskácihot.

Andrea's doctor agreed...

Anihi maskikíniniwa ká nákcihokot awa Andrea iténitam anima ká minikwét éko ká ati píkiskácihomacihot, émaskiskakot ékwéniw éko móna kawisk kí atoskéw. Ékwani anihi Andrea wa ki isicikéstamawéw ta wápamat kotaka maskikíwininiwa ta wícihikot anima ta tasitakik kékwán wéci tápitawi minikwét iskotéwápoy éko tánisi kékí isi pónitát éyako. Éko mina kí míniko anihi maskikíwininiwa misiwépanicikana maskikísa ta wícihikot óma mána ká píkiskácihomacihot.

The counsellor told Andrea...

Ana ónatahiwéw kiwítamawéw anihi Andrea ayíw piko ta isi minopaniw ta mino ayáyan péyak písim ta sipwétéyan ta natawi pásoyan nántaw ité ká wícihicik ókik oci anima wésám pakwanta mistahi ká minikwécik iskotéwápoy. Éko awa Andrea mwác ta tápwétaminiw anihi otókimáma iténitam wésám mistahi ta patayak otatoskéwin ékwani kí masinaham óma tánisi káwí isícikét ékwéniw oci:

A request for a leave...

- nómakés ta nakatak otatoskéwin anima oci otákosiwin ta natawi nánátawihot.
- ta masinahikéstamákot anihi maskikíwininiwa óma éká é mino macihot awa Andrea ta atoskét máka ispík sipwétéci ta natawihit táti mino ayáw kí wícihici ispík óma inikok kítwám ta kaskitát ta atoskátak kawisk anima otatoskéwin.

- ta masinahikéстамáкот anihi kákí kakitotát onátawíméwa ta wítaminít óma mékwac éwícihit awa Andrea anima oci otákosiwin éko óma é kakwé wícitát kawisk tátí isi ayát éká awasimé ta kisíwénitak óma ité ká tasi atoskét pakwanta.
- ta nókotát awa Andrea tánisi ké ati itastát anima otatoskéwin inikok ta nisitotak ispík pé atoskéci kítwám máka wina óma ita éká é ayát kotak otatoskéw ta ispíci nákcitáw anihi masinahikana.

The Band council...

Éko anihi Oníkánakisowak kí otinamwak anima Andrea otisicíkéwin anima ká natawi wícihit ta mino ayát, ta mino atásktoi kítwám takosiki.

Your employer does not have...

Ana kitókimám mwác tátékác ékosi ta itotak kawisk ta itastát kékwána kisáspin náspic nántaw wí kémá ta isi ánimipanihikot wéká anihi otatoskénákana. Tápiskóc óma, kisáspin éká ká nayápit awiyak éko mwác tákí otináw ta pimipankhát otápánáskwa ká pimáwanát anisininiwa.

What is undue...

Kékwán anima pakwanta animénitamowin?

Under Subsection...

Anta Subsection 15(2) Act oci ká itakik ana ókimáw ká atoskéhiwét wéká ká pamínikéстамákét tákí ité wésá é animénitákoninik anima ká isi pakosénimit ta minwastát wésám é ákwakiténik wéká ta pici nanísánihéw anihi kotaka otatoskénákana. Tápiskóc óma, kisáspin kitápacitán maci maskikíya éko ki nanisánitán kitatoskéwin, ékwani ana kitókimám kaskitáci ta nókotát anima ká iténitak ékwani mwác nántaw kikakí isi wícihit wésá ki nanisániyáwak anihi kotakak otatoskénákanak wéká anihi ité ká péyitotécik épé nátakik kékwána.

Mike's story

Mike otácimowin

The Smith family...

Anikik Smith kápéyakoskácik Pine Tree First Nation ocíwak, Mike okosisiwa 14 tatwáskínéniw éko máskisiw óma éká náspic ékí wáwaskoyít. Ékwani piko sáskahóna é ápacitát éko awisimé iténimáw óma áti kayitéyátisici nawac. Animitáw náspic ayásó é itáskahot anté kiskinawámákéwikamikok inikok óma awasimé é ati isi ayát. Éko Mike opápáwa tato kísikáw építoké éko éwaniwítakonikot anta oci kiskinawámákéwikamikok. Móna kékwán takon anta níci ita takí pamihisot, ékwáni piko ta kospátawítacimot ta natawi pamihisot ité éko kítwám tapé nítátawítácimot. Éko ispík ité takotácimoci ékwani piko anihi otatoskéwa ká pékicikénit ta tátépwatát anima tapé páskiténamakot iskwátéminiw. Éko piko ta píminikáték anta kékwán ta páskiténaman anima iskwátém éko mwác kaskitáw awa ékwánima ta itotamásot awa Mike.

Mike must also visit...

Éko mina awa Mike ta itátét nété Pine Tree First Nation akosiwikamikok ta paminit anima oci otákosiwin. Áta ékota anima nici takon anima ákosiwikamik káwí itotét máka ocitaw piko apisis ta kospátawít anta itéké iskwátémik. Nété métawéwikamikok mána Mike ká itotét ta natawi sésáwít anima oci ká máskisit nisto kóspátawína ita takona iskwátémik éko piko ta píminikátéki anihi iskwátéma mwés páskiténikátéki éko animitáw awa Mike ékwani ta ápacitát, ékosi péyakwan kakinaw anihi iskwátéma éko ánimitáw ta wícihisot ékota tápitaw.

Mike's parents, Gerry...

Mike oníkihikowa Gerry éko Marian mistahi mamitonénitamihikowak óma éká ati kaskitátwáki ta kinawénimácik oki inikok awasimé é ati isi ayát, wáwís óma mékwác ká kiskinawámát. Ana onakaci nánátawihiwéw itwéw óma wípác ta natawénitam ta ápaciyát anihi omáskisak ká ápaciyácik ta papá nanakinicik, éko móna isicikátéw anima kiskinawámákéwikamik ékotowa takí ápatak. Ékwani píko awa Mike nántaw ité Kici itáwinik ta natawi wíkit tamino pamihit anima oci otákowiswin, máka kostamwak óma ta wanikiskisit otakomákana otayamiwin éko otitáwin. Éko óki Mike otákómákana mwác wina anima apók ékosi isi nánákatawénitamwak.

Gerry and Marian have spoken...

Gerry éko Marian kí kakitotéwak Okimákána éko Wanasowéwininiwak máti kéki isicikáték anima kiskinawámákéwikamik máka móna itáw sóniyáw ékosi takí isitániwak anima kiskinawámákéwikamik. Kakinaw awiyak kiskénimikowak ókik éko nóté wícihikowak wina náspic awa Mike é minénitákosit, máka móna tépi ayáwéwak sóniyáwa ta tipahakik anihi ta ositániwaki ita kéki isi kospástawípanit, anta ká tasi pamihisot éko anihi iskwátéma ta méskwácisicikátéki éko mina misiwé ité iskonikanik ékosi péyakwan ta itócikániwaki anihi wáskahikana.

Finally, the family decides...

Ékwani pákaci ókik káki isitisayak **masinahikan éká é minénitakik** óma nété isi ana Commission ká itit é misimácik óki Kici Okimáwa éko anihi okimáwak iskonikanik oci. Éko ókik iskonikanik oci okimáwak ta nótépaniwak sóniyáwa inikok ká ayawácik kisáspin kakinaw kékwán kakwé nanahisitácik apók éká tépipanicik ta misayakik anihi wáskahikana ká pikonákoki wáwís wina oskikékwana isicikéwina táti mácitácik. Éko anima iténitamwak onatotéstamákéwin éká inikok ta wícicikémakak wina éká ita é apit ta tépipanit sóniyáw. Mwác náspic cíkénitamwak ókik ká ispanihikocik Smith ékwánima wéci sápo pimitisayakik anima omitawéwi masinahikaniwáw.

This story continues...

Mwéstas táti ánisko ácimónániwan óma ké ati ispanihikocik okik.

When does the Act...

Tánispík ké pakitinak awa Kici Wanasowéwin ta mino kinawápacikátéki kékwán?

Sometimes, the Act allows...

Áskaw tawinikátéw kékwán anta anima Act ká itakik ta nátwi tótát awiyak tépinák kékwána ati minopanikwáki. Pápéyakwan ká isi paminit awiyak móna anima péyakwan anihi ká isi wá wícihicik wéká ká mínicik kékwána takí itakitéki. Ékwani ké ápacitácik anihi pápakán ká isi tápwétakik ayamiyáwin wéká pápákan ká isi máskisicik. Kiyám áta ókik Anisinápéwak pápéyakwan takí isi kinawápamicik tápiskóc kakinaw awiyak wáwís ité otatoskéwiniwák máka ocitaw piko áskaw pákan kékwániw wístawáw ta kinawápacikáténik kékwána ta minopaniki ité ka ayácik.

For example, a First...

Tápiskóc óma: Iskonikanéhi otatoskéhiwéw apók étoké piko kotaka anisinápéwa takoniw ta kaskitánit anima atoskéwin ká ayát. Ana otatoskéhiwéw apók étoké ayáw nátwi atoskéwin ká ayát ita ká natawénitakosit anisinápéw ta atoskátak. Naspic piko kawisk kékwán mamitonénitamowin óma ta ispanik. Apók étoké mwác tépi tasiwak anta anisinápéwak wéká ókik anisinápéwak wínawáw piko takí kaskitáwak anima atoskéwin ita ká takok wéká anisinápéwak piko taki atoskéwak ita.

Where can you get help?

Tánté kéki miskaman ta wá wícihikawiyán?

Community-based and other...

Kititawiniwak óma ékosi ká itatoskécik éko anihi kotakiyak ékosi óma ká isi nocitacik anihi otatoskéwiniwaw

Often, a situation...

Miscétwa, nántaw ká ispanik kitatoskénákanik wéká kititáwiniwák sémák nócitániwan ta kawaskwascikátéki kékwána. Kikakí kakwé itoténáwáw óma ispík káwí macipanik kékwán:

- kayitéyátisak ta náticik tapwé kakwéskwécik tánisi óma takí isicikátakik ékwéniw káwí maciskátocik ókik
- ta masinahaman anima kékwán ká pikwénitamihikoyan éko ta mínacik anihi kitókimámak ékwéniw ká kinawápamikocik.

If you file a complaint...

Kisáspin kíkí isitisahámawáwak anihik Commission ká iticik masinahikano óma épakwátaman ká ispanik pitamá ta kinawápatamwak óma tánisi kákí isi kakwé minastwámásowék anima kékwán ká nócihikowék nété kititáwiniwák. Kisáspin kaskitátwáki ta tasíkakik otitáwiniwák anima ká nócihikocik ékotá awa ta itwéw Commission ékosi ké itócikániwak mwés wínawáw kinawápatakik mati kékí isi wícihiwécik ékwéniw oci.

But if this does not...

Máka wína éká anima ká isi nócitániwak minopaniki, péyak askíy kitayán ta masinahámawat anima ká animénitamihikowék ana Commission ká itit. Máka wína áskaw tápiskóc awa awiyak ká ákosit ékwáni nawac kinowés kika mínikowáw ana Commission tá kawéskwastáyék ékwéniw.

Mike's story continued...
Ekóma Mike ókisácimowin

A human rights officer...

Otatoskéstamakéw anté oci Commission kípé natawápaméw oki Smiths éko anihi okimákan éko wanasowéwininiwak máti nántaw kékí oci isicikátakik ékwéniw anta iskonikanik éko ékota oci ininiwak – wá wícihiwétwáki. Anikik Pine Tree First Nation Dispute Resolution Circle ká iticik nánátok isi mámawapiwak máti isa inikok éténitákok anima ká nócihikocik éko kékwániw ká natawénicikáték ta minopanihikocik éko ta minénitakik ininiwak. Ékwani kí iténitamwak óki Smiths éko iskonikané okimáwak ta wísámá cik kayitéyátisa ékoté otitáwiniwák oci ta wícihikocik óma tánisi kékí isi minwastániwak. Anikik Kici Wanasowéwikimáwak kípé isitisawéwak otatoskénákana tapé wícihiwét anima oci onatotéstamákéwin. Inikok péyak é ispanik, kí mámawapiwak éko péyak kayitéyátis ki wísámáw ékota tá isi kiskinahotahiwét óma káwí isicikániwak. Ékwaniw óko óta omámawapowak ká akisocik péyak iskonikané ininiw máka pakanté ká wíkit, níso iskonikanik ká wíkit éko péyak oskátis éko ana kayitéyátis. Ékwani óma tápitaw kápé itócikáték óta itáwinik inikok ta minénitak kakinaw awiyak ita ká isicikét.

The Elder gave the...

Ékwani ana kayitéyátis kí pakitinéw oki Smiths ta ayaminit kékwániw anima ká nócihikocik éko ékota oci kí pakitinéw anihi iskonikanik oci okimáwa ta naskawsístawát oki. Ékwaniw ókik iskonikan oci okimáwak kí minotamwak mona wésá mitoni sémák ta itócikániwak óma ká isi natawénitakik. Kakinaw kí iténitamwak níkan anima kiskinawámákéwikamik takí tasíkikáték pitamá ékota oci aniki kotaka nánátok itatoskékéwikamikwa óta iskonikanik. Kakinaw awiyak ká ayát anta itáwinik tánikok óki ké itakitéki éko tánisi ké isi minwápataki.

The plan was for...

Ékwani óki iskonikanik oci okimáwak éko anihi Smiths takí natawi kinawápatakik anima kiskinawámákéwikamik éko tánisi kékí isi nahisicikáték óté níkanik táti minopaniw kakinaw kékwán ékwéniw oci. Éko ékosi péyakwan ká ati isicikátakik anihi kotaka nánátok atoskékéwikamikwa anté iskonikanik.

The Smiths felt that...

Ékwaniw ókik Smiths kí iténitamwak óma ékí natotákocik anima kákí isi natotamákéstamawácik okosisiwá kákí pakiténitakik anima **mitawéwi masinahikan** kákí masinahakik. Éko kí ati masinahamawéwak anihi **Commission** ká itimit óma écíkénitakik óma káwí ati isi wícihicik éko éponénitakik anima **mitawéwi masinahikan** kákí isitisayakik. Kí tápwétawéw ana **Commission** ká itit éko ki pónitawak ékwéniw awasimé ta tasíkakik.

The Commission and the Tribunal

Anté Kici Okimáwinik éko anihi ká mámawapicik wanasowéwininiwak.

The Act created both...

Anima Act ká itakik ki wanastáwak ókik ta apicik Canadian Human Rights Commission (Commission) ká iticik éko anihi Canadian Human Rights Tribunal (Tribunal) ká iticik. Ési nísicik ókik otatoskéstamákéwak pápakán isi atoskátamwak éko isi kinawápatamwak kékwána éko mina móna tátékác anihi Kici Wanasowéwikimáwa ta nátácik kékwániw oci.

The Commission:

Awa Commission ká itit:

- kinawápatam anihi **animénitamowina** anima oci nisitawénicikénitamowina ká kinawápatamkot é wani totaminít ékoté ká oci nákcihicik ókik itowa otatoskénákanak éko ati isitisawéw anté Tribunal ká itimit ta natotákocik kékwániw óma ká animénitamihicikocik.
- ta kécinahot ókik otatoskéhéwak pápéyakwan wístawáw ta isi mínicik piko itowa atoskéwina tápiskóc ká itasték anta Kici Masinahikanok Employment Equity Act ká itakik: iskwéwak, anisinápéwak, ká máskisicik éko kotakak ómánotéwininiwak ká iticik.
- ta wítamákét óma ta nisitotakik óma mwác kikakí átwénimáw piko ana awiyak pakwanta kékwán oci éko táti wítamawéw anihi **Kici Okimáwiniw** ká kinawápatamkocik ta pimitisayakik anihi Kici Wanasowéwina ká tokaki óma oci atoskéwina.

The Tribunal:

Anima Tribunal ká itakik:

- natotam anihi kápé isitisahamácik ániménitamowina éko ékota tasi kísénitam tániwé anihi ké isitisayamawát oki Commission ká itimit.
- énakitisayak wanasowéwi masinahikana óma ta pónitániwak anima nisitawénicikéwin. Ékosi óma ká itakisot awa Tribunal ká itit tápiskóc anté wanasowéwikamikok ká isickiániwak étatoskécik.

For more on the...

Kisasy-pin awasimé kinóté kiskéniténáwáw óma oci Tribunal, nété itoté ta ayamitáyan “Mati Ké ati Ispanik? Ési ápatak óma ká paminikáték wanasowéwin” www.chrt-tcdp.gc.ca. Éko mákona “Wanasowéwina itasowéwina éko ési ápatakí” éko ékota óci “Kékwán kítwán ké ati ispanik? Ési ápatakí óma ká paminikáték wanasowéwin.”

Making a complaint...

Ispík isitisayahámawacik anima mitawéwin anihi **Kici Okimawak**

If you believe...

Kisáspín kititénitén óma kina épakamiskákoyan nisitawénicikéwin kikakí masinahámawáw ana Commission ká itit wéká kíkakí ayamiyáwak ékwaniw. Ékwaniw otatoskénákanak kikakí wítamákók tánisi étatoskét éko kékwán kinawápatamkot awa Commission éko máti nántaw kékí isicikátakik anima ki **mitawéwin**.

Only people who are in...

Óta piko Canada ká wíkcik ininiwak wéká awiyaka ká wícihikot kitakí masinahamwak anihi **mitawéwi masinahikana**. Péyak askíy kitayán ta masinahaman tánisi ká ispanik anima ká oci **mitawéyan**. Anima ki **mitawéwi masinahikan** ká isitisayaman óté piko mitoni ta wítaman tánisi ká ispanik wéká ká itikawiyán óma inikok anima **nisitawénicikéwin** é pakamiskákoyan.

Not all unfair...

Móna wina anihi kakinaw awiyak ká wanitótat éki nántaw isi nisitawénicikátit. Anima ki **mitawéwin** piko ta wítaman **tánisi ká itikawiyán wéká ká itótákawiyán** óma ininikok éki maci pakamiskakoyan anima **nisitawénicikéwin**.

Complaint = grounds...

Mitawéwin = kékwán wéci iténitaman anima nisitawénicikéwin + tánisi ká isi ápatak + tánisi ési maci pakamiskákoyan

You can file a complaint...

Kikakí isitisayén mina ité mitawéwin kisáspin masinahikéstamawaci awiyak éko éki itiskik óma ta itótaman.

Ana **éskosi isi otatoskéstamákéw** kika síkimikowáw óma kinawáw ta ayamitotamék éko tánisi kéki isi minwastáyék anima mitawéwin ká nócihikowék anté tasi ki titowiniwak.

Filing a complaint...

Masinahamani ta isitisayaman mitawéwin

A human rights officer will send...

Ana **ékosi isi otatoskéstamákéw** kika isitisayamák masinahikana ta kiskinahotnikawiyán tánisi ta isi sákaskinépyaman anima **mitawéwi masinahikan**. Kisáspin kinatawénitén ispi k sákaskinépyaman anihi masinahikana piko ana awiyak kikakí atotáw ta wícihisk. Móna tatékác kinatawénimáw otitéstamákéw ta isitisayaman anima **mitawéwi** masinahikan. Kisáspin ita kékwán mwác kinisitotén ana **ékosi isi otatoskéstamákéw** kikakí kakwécimáw ta wícihis tánisi étwémakaki kékwána.

If the Commission accepts...

Kisáspin otinaki ana Commission anima ki **mitawéwi masinahikan** ana **ka masinahikásot** ita sémák ta isitisayamawáw wísta ta kiskénitak óma é ispanik. Móna nántaw ité kikakí isi nánátamákowáw awa Commission ya itaw isi é moci natotákowék piko pitamá.

In some cases, there...

Máka wina áskaw apók nántaw kékwán ki ispaniw éko mwác awasimé kí sapotatáw awa Commission anima ki mitawéwi masinahikan. Ana **ékosi isi otatoskéstamákéw** kitakí masinahamawéw anihi Commission ta kakwécimát **mati kéki sápotatániwak** anima ki mitawéwi masinahikan. Ékwani ana Commission ta kisénitam ispi k:

- nántaw isi pakán kí isi mino paminikáték anima mitawéwin.
- nawac nántaw pakán takí isi mino paminíátéw.

- anima ki **mitawéwi masinahikan** kisáspin éká pakamiskakotwáki anihi **Kici Okimáwi wanasowéwina** ká kinawápamikocik.
- éko ékí mayáyipani ásay péyak askíy óma inikok takí itotaman anima.

You can send in your...

Kikakí isitisahamawáw ana **Commission** éténitaman óma oci éko ta ayamitáw éko mina anihi kákípe isipéyikét wísta ana anta ká masinahikásot awiyak.

Retaliation

Kíwé wanitotamowin

When you file...

Ispík ki sákaskinayamani anima ki **mitawéwi masinahikan** éko ékí isitisayamani ékwani anta Act itwémakan mwác awiyak kikakípe **kíwé wanitotak** ékwéniw oci. Kisáspin awiyak ékosi ki titóták kikakí misimáw okimawinik isi. Ana **ékosi isi otatoskéstamákéw** kika wítamák tánisi tati itótaman ékwéniw oci. Kisáspin ki wanitótak ana awiyak simákanisak mina kikakí wítamawáwak ékwéniw. Masinaha kakinaw kákí ispanik, tánispík óma, tánté éko anima ká wápatak óma kákí **isi wani tótákawiyán**.

How does the Commission...

Tánisi ési paminak ana Kici Okimáw anihi mitawéwina?

The Commission tries to...

Ana **Commission** ká itit wípac nawac wíkwéwé mínwastáw anihi óma ka iténitak é wanitotat awiyak tati mino macihot kakinaw awiyak wípac nawac. Kisáspin mwác kaskitániwan ta pakiténicikáték anima **wanitótamowin** ékwani ana **ékosi isi otatoskéstamákéw** takakwé miskam tati kiskénicikáték kékwán éká wéci minopanik ékwéniw. Máka wina ocitaw piko ispík takí pakiténicikáték anima **wanitótamowin** piko kékwán oci. Ómisi mána isi paminam anima ki **mitawéwin** awa Commission:

1. Assigning a mediator...

1. Onátotéstamákéw ta isitisawáw ité tapé wíchikowék óma ta itascikániwaki kékwán kawisk. Ékáwáwa onátotéstamákéw náspic ékosi isi nakacitáw é wícihát ininiwa ta miskakik éko ta kiskénitakik kékwániw óma ká oci ispanik éko tánisi kéki isi minwascikáték. Kisáspin anima onátotéstamákéwin ési nísiyék tápwétaméko kika masinahénawaw masinahikan é wíci isicikémitowék óma. Awíw anima icikátéw “ékwani ékisénicikáték óma”. Ana Commission mina ta oci nákcitáw nómakés tati ispanik anima kákí isi asotamákániwak yáyítawáyik oci.

Settlement examples

Asténitakowina

Example 1:

Óma isi péyak:

Grounds: Race,...

Kékwán oci: itowa inininiw awa wéka tánté wécít

Area: Employment

Tánté óma ká ispanik: Otatoskéwinik

Sector: Federal...

Awina ká pakamiskákot: Anikik Kici Okimáwin ká kinawápamikocik

Allegation: The complainant...

Kéko mitawéwin ká ánimócikáték óta: ékí wícihiwét óma kékwániw ta naki kiskinawámát. Péyak anihi okiskinawámákéwa pakwanta ékí ya itikot anima oci é anisinápéwit éko ékí kakwé pakitinikot kiyám áta kakinaw kékwána kawisk ékí kísítát kákí isi pakosénimit.

Settlement: Official recognition...

Asténitákowin: Éki otisit anihi kákí natawi naki kiskinawámát.

Example 2:

Óma isi kotak:

Grounds: Race,...

Kékwán oci: itowa inininiw kina, tánté ká ocíyan éko é maskisiyan

Area: Provision...

Tánté óma ká ispanik: paminikéwina

Sector: Transportation

Tánisi ési pakamiskémakak: ká pimáwanicikit ómáskisiwak

Allegation: The complainant, an Aboriginal...

Kéko mitawéwin ká ánimócikáték óta: Ininiwiskwéw awa é máskisit, é kawátáspinét. Mékwác óma é makamikisit éko ócawásimisa é wícéwát, péyak anihi otatoskéwa éká kawisk é oci itótakot éko pakwanta ékí ká kítitikocik óma ispík ékí pósicik inikok é natawi takopanicik ité kákí iskotápásocik.

Settlement: Financial...

Asténitákowin: Ta kíwé mínit anihi osóniyáma kákí tipahikét éko tapé masinahamát óma ta intotamát kita ponénitak.

2. Assigning a human rights...

2. Ékosi isi ana otátoskéstamákéw kí isitisawáw ité ta natawi natonak ta kiskénicikáténik kékwán óma wéci ispanik. Ana **otátoskéstamákéw** ta kakitotéw kakinaw awiyaka óma

ká pakamiskákocik, awina ká wápatatik kékwániw éko ta kinawápatak cakástécicikana éko masinahikana ta ayamitáw ékwéniw oci. Ékwani ana **otátoskéstamákéw** ta isitisayamawéw kakinaw kékwániw kákí miskat anima animénitamowin oci éko ta itát mati kékí pakiténicikáténik wéká ta isitisayamácik anikik Tribunal ká iticik. Kikakípe masinahamawáwak óma takiskénitak ana Commission tánisi éténitaman óma oci mékwac ispík énanákataw énitakik mati kékí isicikátakik ékwéniw.

3. Sending the complaint to...

3. Ta ísitisayamácik anima ká **mitawéwin** ókik Tribunal ká iticik. Kisáspin ékosi ispanik ékwani móna kékwána ékota wína kinawápamiko ana Commission ká itit. Ana Tribunal wínawáw ta natotawéwak kakinaw awiyaka óma ká pakamiskákot **mitawéwin**. Kakinaw awiyaka ta wíkoméw tapé **ayamihistamásonit** óma kákí ispanik anima oci mitawéwin.

After the hearing...

Ispík ká káisi natotawátwaki kakinaw awiyaka anima mitawéwin oci ékota ta kisénitamwak máti nisitawénicikéwin ká ispanik ita. Ékwani awa Tribunal takí:

- ta pakiténitam anima **mitawéwin** wéká
- ta miskak máti nisitawénicikéwin ká itócikániwak éko kisáspin ká tá tipahikániwak (minwástáwin ká itakik) ta pónénitakik anima ká animénitamihikocik nisitawénicikéwin.

Corrective...

Ké isi minwáscikátéki kékwána kitakí itastéwa ta méskwatastát ana ká mitawamit.

- Ká méskwatasowániwaki anihí wanasowéwina ta itastéki éká pakwanta ta mánénimit awiyak anté otatoskéwiniwák.
- ta káiwé tipahamat sóniyáwa ká masinahamat otatoskéwinik oci wéká néyap ta mínit anima otatoskéwin.
- ta kiskénitakik awasimé tánisi éspnihikot awiyak nisitawénicikéwin ká ápacitát.
- ta káiwé tipahamakawiyán óma pakwanta kákí mánénimikawiyán éko kákí itó tákawiyán **nisitawénicikéwin** piko oci.

If the Commission...

Kisáspin ana Commission iténitam anima **mitawéwin** ta pakamiskakot **kakinaw awiyaka**, ékwani wísta takípe kakitatéw anihí Tribunal ta wítamawát kékwániw kawisk misiwé ta nisitocikáték.

Móna wína kakinaw tátékác ta kiskénitak tánisi ési nócitániwak anima mitawéwin. Kakinaw masinahikana óma oci mitawéwin kinawénitam ana **otatoskéstamákéw** táti mínát ékwéniw anihí Kici Okináwa Commission ká itimit. Máka wína ana Tribunal wína isitisayamáci óki ékwani wína ékota piko ana awiyak kitakí ayamitáw anihí **mitawéwi masinahikana**.

TANISI MÁKA KISÁSPIN ÉKÁ TÁPWÉTA KWÁKI WÉKÁ ÉKÁ CÍKÉNITAMANI ÓKIK KÁ ITASOWÉCIK ANA COMMISSION WÉKA TRIBUNAL KÁ ITICIK?

Kikakí kakwécimáwak anihí Kici Wanasowéwikimáwak kitwám ta kinawápatakik anihí kisasowéwina. Kísáspin tapwétáskwáki anihí Kici Wanasowéwikamáwak ékwani néyáp ta isitisayamawéw ékwéniw kitwám ta kinawápatakik ana Commission wéka Tribunal ká iticik. Mwác máka wina anihí Kici Wanasowéwikimáwak kitakí méskwatasowátamwak kékwániw anta.

ANIMA KICI OKIMÁWI WANASOWÉWIN ÉKO ANISINÁPÉWAK

2008 kákí akimit písím, anikik Kici Wanasowéwikimáwak ki otanamwak Section 67 anta oci Act ká itakik. Anima Section 67 mwác oci tawinam awiyak ta masinahak **mitawéwin** kisaspin éka kawisk é oci kinawápamit anima Indian Act ká ápatak. Ékwani ispi kákí otinikáték anima Section 67 anta oci anisinápéwak éko kitakí masinahamwak **mitawéwi** masinahikana óma ókik kici okimáwin éká kawisk éki kinawápamikocik éko anima Indian Act éki ápacitáicik ta pimitisáyakik anima nisitawénicikéwin.

June 18, 2011 akímici písím anisinápéwak takí ápacitáwak **mitawéwina** ta wítakik kisaspin nántaw nisitawénicikéwin ápacitawmónawak anté oki ká nákcihikocik **Kici Okimáwi** Wanasowéwina tápiskóc anima Indian Act ká ápatak ékosi isi. Tápiskóc ómisi: éká ta mínikawiyán nánátok masinahikanose ta tipénitaman kékwána wéka ékiskénitaman kékwána ta ápatak anima Indian Act ékwéniw anima **nisitawénicikéwin** ká itakik éko nókotániwak ékwéniw kisaspin é apatak tápiskóc anima tánté étakotoyan kika tápwán kina.

Ká itasowániwak óma oci ési kinawápanicik ininiwak piko ta kakwé nisitatániwaki anihí anisinápíki Kici Okimáskéwi asotamakéwina. Kisaspin **mitawéwin** isitisayikátéw émisimit awa ká nákcihikot Kici Okimáwi wanasowéwina, ékwani ókik Commission éko Tribunal ká iticik kitakí ápacitáwak anihí anisinápéhi isicikéwina ta isi nócikataniwak anim ká nocihikocik ókik. Piko kakinaw awiyak pápéyakwanok ta isi kinawápamit éko paminit.

TÁNTÉ KÉKI OTINAMÁN AWASIMÉ KISKÉNITAMOWINA?

Kisaspin awasimé kékwána kinóté kiskénitán óma oci Commission éko étatoskét, óté itapi www.chrc-ccdp.gc.ca wéka oté pé isi ayami 1-888-214-1099.

PICI TAPÁSKÁNIK KÁ OCI PAMINIKÁTÉKI OKI ININIWI NÁKATAWÉNIMONA KÁ ATOSKÁTAKIK

Omamawatoskakéwak	<u>Ká nókopaniki masinahikéwina</u>
Alberta Human Rights Commission	<u>www.alberthumanrights.ab.ca</u>
British Columbia Human Rights Tribunal	<u>www.bchrt.bc.ca</u>
Manitoba Human Rights Commission	<u>www.gov.mb.ca/hrc</u>
New Brunswick Human Rights Commission	<u>www.gnb.ca/q/hrc-cdp</u>
Newfoundland & Labrador Human Rights Commission	<u>www.justice.gov.nl.ca/hrc</u>
Northwest Territories Human Rights Commission	<u>www.nwthumanrights.ca</u>
Nova Scotia Human Rights Commission	<u>www.gov.ns.ca/humanrights</u>
Nunavut Human Rights Tribunal	<u>www.nhrt.ca</u>
(Ontario) Human rights Tribunal of Ontario (Ontario) Human Rights Legak Support Centre	<u>www.hrto.ca</u> <u>www.hrlsc.on.ca</u>
Prince Edward Island Human Rights Commission	<u>www.gov.pe.ca/humanrights</u>
(Québec) Commission des droits de la personne et des droits de la jeunesse	<u>www.cdpcj.qc.ca/en</u>
Saskatchewan Human Rights Commission	<u>www.shrc.gov.sk.ca</u>
Yukon Human Rights Commission	<u>www.yhrc.yk.ca</u>

KOTAKA KICI WANASOWÉWINA KÁ PAKAMISKÁKOT ININIW

Anima Canadian Charter of Rights and Frédom (wanasowéwasinahikan) ká itakik anta anima átit oci Kici Okimawi anasowéwin ká isi kinawápamitat ininiw. Kakinaw awiyak pápéyakwan ta isi kinawápamit éko ta isi minénitak ité ké ayát wéká piko wí itótaki. Kici wanasowéwina óki ékosi ká isi kinawápacikátéki móna wina anihi ká atoskékiwécik wéká ininiwak. Awasimé kikakí kiskénitén kekwana óma oci wanasowéwasinahikan anté itotéyani ká nokopaniki masinahikéwina www.pch.gc.ca/pgm/pdp-hrp/canada/guide/index-eng.cfm.

Anikik United Nations ká iticik miscétwá mána nántaw pé itwéwak é nákáskamawát óki ininiwa éká ta wanitótámit, tápiskóc anima 2007 United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples (Itasowéwin). Anima itasowéwin wítam óki anisinápéwak pápéyakwan énténitákosicik kiyám wina nántaw iskonikanik é isi tipénitákosicik wéká nántaw pakán é isi akótot. Anima itasowéwin nisitawinam óma éwí nóté pamistamásocik ókik ininiwak opimácihowiniwáw. Awasimé kikakí miskén aniki kiskénitamowina anima oci itasowéwin anta www.un.org/esa/socdev/unpfi/en/declaration.html.

KÁ ITWÉMAKAKI AYAMIWINA

Kici okimawi wanasowewin

Anima Canadian Human Rights Act.

Kici okimáwin

Anima Canadian Humans Rights Commission, anikik ká atoskéstamákécik ká nakitisayakik anima Act ká itakik complainant-omitawéw.

Omitawéw

Ana ininiw kákí masinahak anima mitawéwin éko anima Kici Okimawi Wanasowéwin é miskatak éwí ápacitát.

Mitawéwin

Ká mitawániwak éko óma Kici Okimáwi Wanasowéwin káwí ápatak

Káktawinikáték kitatoskéwinik nisitawénicikéwin

Ékwanik óki itowikána:

- éká awiyak ká minat éwí atámis, ta sákitamawat ta wíciyat wéká ta atawénitamawat ta kapésit
- éká éwí atoskéyat awiyak wéká éká kawisk é isi kinawápamit nété otatoskéwinik
- pápakán é isi tipahamacik nápéwak éko iskwéwak éko pápéyakwan é itatoskécik
- ka pimitisayikátéki wanasowéwina ita éká ká tawinakik éká óki atit ininiwak atoskéwin ta mńicik
- ká macácimit awiyak oci ayamiwinik wéká anta Internet ká itakik
- ká mánénimit awiyak
- ká kiwé wanitotátat awiyak kákí wńis ispík anima mitawéwin masinhikan kákí pakitinak wéká anihí kákí wícihikot

Ta kawéskwastániwaki kékwána

Ana otatoskéhiwéw piko ta miskwaci itotak áskaw átít kékwána inikok kakinaw awiyak t a mino kinawápamit éko ta minomacihot anté otatoskéwinik.

Kici okimáwi wanasowéwinik ká oci nákcíhit

Anima Kici Okimáwi wanasowéwin nákcíhéw átít otatoskénákan éko aniki ininiwa ká tápitawi paminácik.

- ité Kici Okimáwin ká nńkánakisot
- misti sóniyáwikamikwa
- ká piminámakaki ká paminakik
- cikástépicikéwina éko ká pétákoki oci ayamiwina
- nánátok áskaw awasimé péyakoyik píci tapaskánik ká isi tépénitákoki kici atoskéwikamikwa

- misiwéskamik ká pimipanicik otápánáskwak, é máwanácik ininiwa iskotéwi tápánaskok éko anihi kotaka óma nánátok óki picí tipáskánik takí isi pimakamikisicik
- átit óki anisinápéwak ká níkanístakik mámáwí wícihiwéwi atoskéwinik
- Éko mína kotakak anihi otatoskéhiwéwak ká nákcíhi kocik Kici Wanasowéwin, tápiskóc anihi sóniyáw asiniwa ká mónawacik.

Ékwanik óki nisitawénicikéwina

- itowa kina inininiw
- ité wéciyan
- étasinásot ki sakoy
- ési tápwétaman ayamiyáwin
- é tatwáskínéyan
- é napéwíyan wéká é iskwéw
- esi wípétoyan
- kí péyakon wéká kíkí wíkiton
- kitócawásimisin
- ki maskisin
- kiki misihon máka kíkí pónénitamákáwin

Kawisk takinawápamit ininiw otatoskéstamákwéw

Ana Commission otatoskénákana oma ká nákcítát é nákcíyát éká ta wanitótámit ininiwa nántaw isi otatoskéwinik.

Kakinaw awiyak ká pakamiskákot

Kakinaw awiyak anima kékwániw ké isi pakamiskákot wéká kinawapamikot.

Onaskwéwasihéw

Anikik anta ká wínicik anima mitawéwi masinahikan

Kíwé wanitótamowin

Ká wánitotak awiyak óma éki mínit anima mitawéwi masinahikan wéká ekí atotát awiyaka ékosi ta itótáminit éko éki mínit ékwéniw ana Commission ta kinawápatak.

Ká mámawapicik owanasowéwak

Anima Canadian Human Rights Tribunal, ká oci nákcíhicik owanasowéwak anté oci Act ká itakik.

Pakwanta ká animénitamihit

Nántaw takí animénitamihikot ana atatoskéhiwéw ta mískwaci isítát kakinaw kékwán éko móna náspic ta isi kici minopanihikot awasimé ékosi itataki.